

Jaarverslag 2019

Stichting voor de Jaarverslaggeving

en de

Raad voor de Jaarverslaggeving

Gewaartmerkt voor
identificatiedoeleinden door:

RSM Netherlands
datum: 3-3-2020

INHOUD

	pag.
Voorwoord van de voorzitter van de Raad voor de Jaarverslaggeving	3
1. Verslag van de Stichting voor de Jaarverslaggeving	5
2. Verslag van de Raad voor de Jaarverslaggeving	
2.1 Bundels ‘Richtlijnen voor de jaarverslaggeving’	7
2.2 RJ-Uitingen	9
2.3 Adviezen en commentaren	9
2.4 Bijeenkomsten 2019	10
2.5 Besprekpunten RJ-vergaderingen	10
2.6 RJ-Staf	11
2.7 Internationale activiteiten	11
2.8 Ander overleg	12
2.9 De RJ in 2020	13
3. Samenvatting financieel overzicht 2019 en begroting 2020	
3.1 Samenvatting financieel overzicht 2019 Stichting voor de Jaarverslaggeving	15
3.2 Begroting 2020 Stichting voor de Jaarverslaggeving	16
4. Samenstelling bestuur van de Stichting voor de Jaarverslaggeving	17
5. Samenstelling Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ)	18
6. Samenstelling RJ-Staf	19
7. Samenstelling RJ-werkgroepen	19
8. Contactgegevens RJ	19
9. Jaarrekening	
Jaarrekening 2019 Stichting voor de Jaarverslaggeving	20
10. Overige gegevens	
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	31

Bijlage 1: RJ-Uitingen verwerkt RJ-bundel en/of RJk-bundel 2019

Bijlage 2: Overige RJ-Uitingen uitgebracht in verslagjaar 2019

Bijlage 3: Samenstelling RJ-werkgroepen in 2019

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN DE RAAD VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

In 2019 heeft de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), in een gedeeltelijk vernieuwde samenstelling, weer een aanzienlijk werkpakket afgehandeld. Per januari 2019 zijn drie nieuwe leden benoemd als opvolgers van raadsleden die hun maximale benoemingstermijn bereikt hadden. Hans Peter van Arkel, Maarten Hartman en Steven Hijink zijn toegetreden en hebben in hun eerste jaar een prima bijdrage geleverd aan het werk van de raad. De werkzaamheden in 2019 lagen in het verlengde van de kerntaken van de RJ: aanvullen en verbeteren van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving en de beïnvloeding van nationale en internationale ontwikkelingen op het gebied van verslaggeving.

De afronding van de herziening van de Richtlijnen voor opbrengstverantwoording is ongetwijfeld de belangrijkste stap in de verbetering van de Richtlijnen die in 2019 is gerealiseerd. De RJ-Uiting met de ontwerp-richtlijn is in oktober gepubliceerd en krijgt positieve feedback van belanghebbenden. De expert-groep, die dit omvangrijke project heeft ondersteund, verdient waardering voor het gedegen werk dat zij geleverd hebben. Ook is er in 2019 veel werk verzet op het belangrijke gebied van niet-financiële verslaggeving en is gesproken over maatschappelijk verantwoord ondernemen, diversiteit en informatie over beloningsverhoudingen. De RJ heeft (vervolg)onderzoek laten doen naar de vrijwillige toepassing van de fiscale waarderingsgrondslagen door micro- en kleine rechtspersonen, en toepassing van de Handreiking in de bijlage van de RJk-bundel, waaruit blijkt dat deze op ruime schaal worden toegepast en in een behoefte voorzien. De Richtlijnen voor onderwijsinstellingen en toegelaten instellingen volkshuisvesting kwamen aan de orde, dit voornamelijk als gevolg van wijzigingen in de Richtlijnen voor verwerking van groot onderhoud en gewijzigde wetgeving waaronder invoering van beleidswaarde voor woningcorporaties.

Wolters Kluwer, de uitgever van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving heeft eind 2019 voor het eerst een Engelse vertaling de RJ-bundel gepubliceerd. Deze vertaling is elektronisch beschikbaar voor abonnees en is ontwikkeld met het oog op toenemende vraag bij accountantskantoren en universiteiten.

Ontwikkelingen in internationale standaarden werden in 2019 sterk beïnvloed door de nieuwe IASB standaard voor verzekeringen, IFRS 17. Zowel bij EFRAG als bij de IASB is op dat gebied veel werk verzet waarbij de RJ input en commentaar geleverd heeft. Ook de ontwikkelingen rond de herziening van de 'interbank offered rate' ('IBOR-reform') zijn door de RJ actief gevolgd, zowel om commentaar te leveren naar EFRAG en de IASB maar ook om vast te stellen of mogelijke aanpassingen in de Richtlijnen nodig zijn.

Internationale ontwikkelingen zullen ook in 2020 een belangrijk beslag leggen op de tijd van de RJ. De IASB verwacht een aantal belangrijke ontwerp-standaarden en discussiestukken te publiceren. Concreet is inmiddels door de IASB de ED "Presentation

Gewaarmerkt voor
identificatie beëindigen door:

RSM

RSM Netherlands
datum: 3-3-2020

and Disclosure” als uitvloeisel van het “Financial Statement Presentation” project gepubliceerd, waarvoor thans de commentaarperiode loopt, terwijl ook een discussiestuk “Goodwill and Impairment” in het eerste kwartaal van 2020 zal verschijnen. Op nationaal niveau zal de afweging en verwerking van ontvangen commentaren op de ontwerp-richtlijn over opbrengstverantwoording één van de speerpunten voor de RJ zijn.

De leden van de RJ, de vaktechnische staf en de werkgroepen van de RJ hebben samen met het RJ secretariaat en de waarnemers in 2019 weer veel werk verzet. Graag spreek ik mijn waardering uit voor de toewijding en deskundigheid waarmee dat is gedaan.

Peter Sampers

Voorzitter Raad voor de Jaarverslaggeving

1. VERSLAG VAN DE STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

Algemeen

De Stichting voor de Jaarverslaggeving (SJ) is in 1981 opgericht. Thans participeren in de Stichting de volgende organisaties:

- de Vereniging VNO-NCW;
- de Koninklijke Vereniging MKB-Nederland;
- de Federatie Nederlandse Vakbeweging (FNV);
- het Christelijk Nationaal Vakverbond (CNV);
- VBA beleggingsprofessionals (CFA Society VBA Netherlands)
- Eumedion;
- de Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA).

De SJ heeft als doel de kwaliteit van de externe financiële verslaggeving, in het bijzonder de jaarrekening, door rechtspersonen en andere organisaties binnen Nederland te bevorderen. Dit wordt gerealiseerd door het jaarlijks publiceren van bundels 'Richtlijnen voor de jaarverslaggeving' en periodieke RJ-Uitingen, alsmede door het gevraagd en ongevraagd adviseren van de overheid en andere regelgevende instanties, zoals de International Accounting Standard Board (IASB) en de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). Aan deze doelstelling wordt invulling gegeven door het uitvoerend orgaan van de SJ, de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), waarop het bestuur van de SJ toezicht uitoefent.

Bijeenkomsten

In 2019 is het bestuur van de SJ tweemaal in vergadering bijeen geweest, waaronder een telefonische vergadering. In deze vergaderingen kwamen onder andere de volgende onderwerpen aan de orde:

- de jaarrekening 2018 van de SJ en het jaarverslag 2018 van de SJ en de RJ;
- de begroting 2020 van de SJ en het werkplan 2019/2020 van de RJ;
- nationale en internationale ontwikkelingen;
- activiteiten van de RJ en zelfevaluatie door de leden van RJ;
- rapportage inzake beloningsverhoudingen, niet-financiële informatie en RJ 920

Handreiking voor Maatschappelijke Verslaggeving.

Voor de activiteiten van EFRAG en de rol die de RJ daarin speelt wordt verwezen naar paragraaf 2.7.

Samenstelling RJ

De RJ opereerde vanaf haar oprichting in 1981 in een tripartiet model met delegaties representatief voor verschaffers, gebruikers en controleurs van financiële informatie. Medio 2014 heeft het bestuur van de SJ dat model geëvalueerd en besloten de samenstelling en besluitvorming van de RJ aan te passen om de RJ daarmee slagvaardiger te laten opereren. Dit heeft onder meer geleid tot statutenwijziging op basis waarvan met ingang van 1 januari 2015 een negental leden van de RJ is benoemd, voor een periode van vier jaar. De omvang van de RJ, inclusief voorzitter, werd hiermee teruggebracht van dertien naar tien zetels. Alle leden en de voorzitter hebben stemrecht en besluiten worden met een gekwalificeerde meerderheid genomen wanneer consensus besluitvorming niet mogelijk zou blijken. Ook in 2019 heeft het consensusmodel weer zijn waarde bewezen, waardoor geen formele stemming heeft hoeven plaatsvinden. Eind 2018 hebben (her)benoeming voor leden van de RJ plaatsgevonden, waarbij enkele leden voor een periode van twee jaar en anderen voor een periode van vier jaar zijn benoemd. De samenstelling van de RJ in 2019 staat hieronder. De benoeming van de leden van de RJ door de SJ gebeurt op voordracht van een benoemingscommissie bestaande uit vertegenwoordigers van in het SJ bestuur participerende organisaties aangevuld met de RJ-voorzitter. De benoemingscommissie beoordeelt de voorgedragen kandidaten op basis van een door het SJ-bestuur vastgestelde profielschets. De benoemingstermijn van de leden van de RJ is maximaal vier jaar, met een mogelijkheid tot herbenoeming voor een tweede termijn van 4 jaar. Gedurende het jaar 2019 was de samenstelling van de RJ als volgt:

- De heer drs. H.P. van Arkel RA
- De heer J. Bakker RA RB
- De heer drs. P.A.M. Bos
- De heer M. Hartman RA
- De heer prof. dr. mr. J.B.S. Hijink
- De heer drs. D. Manschot RA
- De heer drs. H.F.H. van de Meerendonk RA
- De heer drs. J.A.R. Ousen RA RBA
- De heer prof. dr. P.A.M. Sampers RA (voorzitter)
- De heer R.A.H. Smittenberg

Het bestuur benadrukt dat de Stichting en haar uitvoerend orgaan, de Raad voor de Jaarverslaggeving, hun taken slechts kunnen vervullen dankzij de financiële steun van de Sociaal Economische Raad (SER), de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) en Eumedion. Daarnaast is er de personele steun van diverse accountantskantoren en van de overige in de RJ deelnemende organisaties, die capaciteit en expertise beschikbaar stellen ten behoeve van het werk van de RJ. Het bestuur spreekt zijn waardering en dank uit voor de inzet van de voorzitter en de leden van de RJ, de waarnemers, het secretariaat, de vaktechnische Staf en de RJ-werkgroepen.

Amsterdam, 3 maart 2020

Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden door:

 RSM

RSM Netherlands
datum: 3-3-2020

2. VERSLAG VAN DE RAAD VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

2.1 BUNDELS 'RICHTLIJNEN VOOR DE JAARVERSLAGGEVING'

Jaarlijks worden door de RJ bundels met 'Richtlijnen voor de jaarverslaggeving' uitgebracht, bestaande uit de RJ-bundel 'voor middelgrote en grote rechtspersonen' en de RJk-bundel 'voor micro- en kleine rechtspersonen'. Deze RJ-bundels bevatten (ontwerp-)Richtlijnen die van toepassing zijn vanaf een bepaald verslagjaar. De RJ streeft ernaar zodanig inhoud te geven aan de (ontwerp-)Richtlijnen dat daarin een antwoord kan worden gevonden op de meeste zich in de praktijk voordoende vragen. Dit wordt gerealiseerd door voor de behandelde onderwerpen uit te gaan van de Nederlandse wettelijke bepalingen voor jaarrekening en bestuursverslag, zoals voornamelijk vervat in Titel 9 Boek 2 BW en in specifieke (sector)wetgeving. Daarbij wordt door de RJ tevens kritisch bekeken of door de IASB uitgebrachte en door de Europese Commissie goedgekeurde internationale verslaggevingsstandaarden (IFRS-EU) kunnen bijdragen aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse regelgeving inzake externe verslaggeving, voordat deze internationale verslaggevingsstandaarden eventueel in (ontwerp-)Richtlijnen worden verwerkt. Definitieve Richtlijnen worden opgesteld op basis van eerder, bijvoorbeeld in een RJ-Uiting gepubliceerde ontwerp-Richtlijnen. Na publicatie kan op de (ontwerp-)Richtlijnen worden gereageerd. De ontvangen reacties en commentaren worden betrokken bij de (definitieve) besluitvorming. De RJ-bundels worden jaarlijks uitgegeven door Wolters Kluwer, zowel in boekvorm als in elektronische versies.

In 2019 is door Wolters Kluwer een (letterlijke) Engelse vertaling van de RJ-bundel gemaakt en uitgebracht. Deze Engelse vertaling kan behulpzaam zijn voor de accountantspraktijk en voor opleidingen, maar uiteraard blijft de Nederlandse tekst van de RJ-bundel leidend.

Bundel 'Richtlijnen voor middelgrote en grote rechtspersonen' (RJ-Bundel)

De RJ heeft in september 2019 een nieuwe bundel Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor middelgrote en grote rechtspersonen gepubliceerd. Naast enkele aanpassingen als gevolg van ontvangen commentaren en wetwijzigingen zijn in deze editie de in de loop van 2018 en 2019 uitgebrachte RJ-Uitingen verwerkt (voor een overzicht van deze RJ-Uitingen wordt verwezen naar Bijlage 1).

Voor de volledigheid wordt vermeld dat één uitgebrachte RJ-Uiting, namelijk RJ-Uiting 2018-7 'Cryptocurrencies', niet is verwerkt in de RJ-bundel, omdat deze uitsluitend overwegingen bevat en niet de status van een (ontwerp)richtlijn heeft. Voor een overzicht van de inhoudelijke wijzigingen in de Richtlijnen wordt verwezen naar de (Ten Geleide in de) RJ-bundel. In de editie 2019 zijn de volgende hoofdstukken aangepast:

- Richtlijn 100 Inleiding
- Richtlijn 122 Prijsgrondslagen voor vreemde valuta

- Richtlijn 140 Stelselwijzigingen
- Richtlijn 160 Gebeurtenissen na balansdatum
- Richtlijn 212 Materiële vaste activa
- Richtlijn 220 Voorraden
- Richtlijn 221 Onderhanden projecten
- Richtlijn 240 Eigen vermogen
- Richtlijn 252 Voorzieningen, niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa.
- Richtlijn 265 Overzicht van het totaalresultaat
- Richtlijn 270 De winst- en verliesrekening
- Richtlijn 272 Belastingen naar winst
- Richtlijn 290 Financiële instrumenten
- Richtlijn 292 Leasing
- Richtlijn 315 Vrijstellingen voor middelgrote rechtspersonen
- Richtlijn 400 Bestuursverslag
- Richtlijn 405 Verslag raad van commissarissen
- Richtlijn 645 Toegelaten instellingen en volkshuisvesting
- Richtlijn 655 Zorginstellingen
- Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen

Tevens zijn diverse redactionele aanpassingen doorgevoerd, waaronder het vervallen of verduidelijken van overgangsbepalingen in de volgende hoofdstukken:

Richtlijn 150 Fouterstel
 Richtlijn 271 Personeelsbeloningen
 Richtlijn 275 Op aandelen gebaseerde betalingen
 Richtlijn 290 Financiële instrumenten
 Richtlijn 315 Vrijstellingen door middelgrote rechtspersonen

Bundel 'Richtlijnen voor micro- en kleine rechtspersonen' (RJk-Bundel)

De RJ heeft medio september 2019 ook een nieuwe jaareditie van de bundel voor micro- en kleine rechtspersonen gepubliceerd. In deze editie 2019 zijn de in de loop van 2018 en 2019 uitgebrachte RJ-Uitingen verwerkt (voor een overzicht van deze RJ-Uitingen wordt verwezen naar Bijlage 1). In de in mei gepubliceerde RJ-Uiting 2019-9 'Leasing' is gecommuniceerd dat de relatie tussen de doorgevoerde wijzigingen in hoofdstuk B11 'Leasing' in de RJk-bundel nader zullen worden beoordeeld, hetgeen wellicht kan leiden tot nadere voorstellen. Voor een overzicht van de inhoudelijke wijzigingen in de Richtlijnen wordt verwezen naar de (Ten Geleide in de) RJk-bundel. Aanpassingen zijn doorgevoerd in de volgende hoofdstukken in de RJk-bundel:

Richtlijn M1.2 Presentatie en toelichting
 Richtlijn M1.3 Verwerking en waardering
 Richtlijn A2 Verwerking en waardering
 Richtlijn A4 Gebeurtenissen na balansdatum
 Richtlijn B1 Immateriële vaste activa
 Richtlijn B2 Materiële vaste activa
 Richtlijn B5.1 Vorderingen

Richtlijn B5.3 Onderhanden projecten
 Richtlijn B8 Eigen vermogen
 Richtlijn B9 Verplichtingen en schulden
 Richtlijn B10 Voorzieningen en niet in de balans opgenomen verplichtingen
 Richtlijn B13 Winst- en verliesrekening
 Richtlijn B14 Personeelsbeloningen
 Richtlijn B15 Belastingen naar de winst
 Richtlijn B17 Overheidssubsidies
 Richtlijn C1 Kleine organisaties-zonder-winststreven

2.2 RJ-UITINGEN

De RJ-Uitingen zijn bedoeld voor tussentijdse verduidelijking of interpretatie van bestaande Richtlijnen, dan wel voor wijziging daarvan. Hiermee speelt de RJ in op vragen over verslaggeving die leven in het maatschappelijk verkeer. RJ-Uitingen worden direct op de website van de RJ gepubliceerd en verwerkt in de jaarlijkse editie van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. In 2019 zijn 18 (2018: 8) RJ-Uitingen gepubliceerd. Hieruit blijkt dat het aantal en frequentie van de RJ-Uitingen de afgelopen jaren toeneemt. Daarmee wordt adequaat en voortvarend ingespeeld op ontwikkelingen in verslaggeving en/of wetgeving.

2.3 ADVIEZEN EN COMMENTAREN

De RJ heeft in 2019 gewerkt aan diverse adviezen en reacties. Ten aanzien van (mogelijke) toekomstige wetgeving heeft de RJ gereageerd op de Internetconsultatie van het Ministerie van Justitie en Veiligheid aangaande het Conceptwetsvoorstel transparantie maatschappelijke organisaties.

De meeste commentaarbrieven in 2019 van de RJ zijn verzonden aan EFRAG. Dit waren commentaren over:

- EFRAG Discussion Paper on ‘Non-exchange transfers; a role for societal benefit?’;
- EFRAG Discussion Paper ‘Accounting for pension plans with an asset-return promise’;
- EFRAG draft comment letter on IASB Exposure Draft ED/2018/2 ‘Onerous Contracts - Cost of Fulfilling a Contract (Proposed amendments to IAS 37)’;
- EFRAG draft comment letter on IASB Exposure Draft ED/2019/1 ‘Interest Rate Benchmark Reform: Proposed amendments to IFRS 9 and IAS 39’;
- EFRAG draft comment letter regarding ‘Proposed amendments to the IFRS Foundation Due Process Handbook’;
- EFRAG draft comment letter on IASB Exposure Draft ED/2019/2 ‘Annual Improvements to IFRS Standards 2018–2020’;
- EFRAG draft comment letter on IASB ED/2019/4 ‘Amendments to IFRS 17’;
- EFRAG draft comment letter on IASB ED/2019/5 ‘Deferred Tax related to Assets, and Liabilities arising from a Single Transaction’;
- EFRAG draft comment letter on ‘Disclosure of Accounting Policies’.

Gewaarmerkt voor
 identificatie-einde door:

 RSM

Tevens is aan IASB commentaar gezonden over:

- IASB Exposure Draft ED/2018/2 ‘Onerous Contracts – Cost of fulfilling a Contract (Proposed amendments to IAS 37)’;
- IASB Exposure Draft ‘Proposed amendments to the IFRS Foundation Due Process Handbook’.
- IASB Exposure Draft ED/2019/1 ‘Interest Rate Benchmark Reform: Proposed amendments to IFRS 9 and IAS 39’;
- IASB Exposure Draft ED/2019/2 ‘Annual Improvements to IFRS Standards 2018–2020’;
- IASB Exposure Draft ED/2019/3 ‘Reference to the Conceptual Framework’;
- IASB Exposure Draft ‘Amendments to IFRS 17’;
- IASB Exposure Draft ED/2019/5 ‘Deferred Tax related to Assets and Liabilities arising from a Single Transaction’;
- IASB Exposure Draft ED/2019/6 ‘Disclosure of Accounting Policies’.

Alsmede aan IFRIC over:

- Outreach request submission to IFRIC on application of IAS 19 Employee Benefits.

Deze commentaarbrieven zijn ook gepubliceerd op de RJ-website.

2.4 BIJENKOMSTEN 2019

De RJ heeft op 11 december 2019 in samenwerking met het MAB (Maandblad voor Accountancy en Bedrijfseconomie) de openbare uitreiking georganiseerd van de uitkomsten van “Het Jaar 2018 Verslagen ” onderzoek.

Tevens is naar aanleiding van de in november 2019 uitgebrachte RJ-Uiting 2019-15 ‘Ontwerprichtlijnen voor de verslaggeving van opbrengsten’ een openbare rondetafel bijeenkomst georganiseerd, die op 15 januari 2020 is gehouden.

2.5 BESPREKPUNTEN RJ-VERGADERINGEN

In 2019 heeft de RJ elf keer vergaderd. In de vergaderingen zijn concepten voor de in paragraaf 2.3 genoemde adviezen en commentaren aan IASB, EFRAG, ministeries en de Europese Commissie besproken. Daarnaast zijn de op de RJ- en de RJk-bundel binnengekomen commentaren aan de orde geweest alsmede een aantal andere onderwerpen die betrekking hebben op de RJ bundel en RJk-bundel, waaronder:

- Handreiking voor Maatschappelijke verslaggeving (RJ 920) , Diversiteitsbeleid (RJ 400) en Niet-financiële informatie (RJ 400);
- Opties in de Richtlijnen (gezamenlijk met een vertegenwoordiger van de AFM);
- IFRS 17 ‘Insurance’ (waarbij IASB-lid D. Scott in desbetreffende RJ-vergadering een toelichting gaf op de IASB-ontwikkelingen en -voorstellen);

Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden door:

RSM

RSM Netherlands
datum: 3-3-2020

- Onderzoek over de Toepassing van Fiscale grondslagen door Kleine Vennootschappen in Nederland (alsmede een aanpassing van de Handreiking toepassing fiscale waarderingsgrondslagen door micro- of kleine rechtspersonen);
- Definition of a Business (mogelijke aanpassing Richtlijnen n.a.v. IFRS);
- De gewijzigde Richtlijnen inzake 'opbrengstverantwoording' en 'onderhanden werk', (mede in relatie tot IFRS 15 'Revenue Recognition');
- Gewijzigde Nederlandse wetgeving, waaronder wijzigingen in BW alsmede wetgeving Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting.

Andere besprekpunten waren onder meer:

- ontwikkelingen EFRAG en IASB;
- ontwikkelingen rond Nederlandse Taxonomie (NT) en wettelijke verplichte elektronische deponering jaarrekening bij het handelsregister alsmede het Europese systeem van Electronic Filing (ESEF) voor beurgenoteerde vennootschappen.

Verder heeft de RJ in verschillende vergaderingen/bijeenkomsten leden van RJ-werkgroepen en gasten ontvangen.

2.6 RJ-STAF

De RJ-Staf (vaktechnische Staf) heeft voor de RJ (ontwerp-)Richtlijnen voorbereid en commentaren opgesteld op voorstellen van de IASB en EFRAG. De RJ-staf bestaat momenteel uit zeven leden waaronder een voorzitter. De RJ-staf heeft in 2019 elf keer vergaderd. De RJ spreekt zijn grote waardering uit voor het werk van de RJ-Staf, die wordt ondersteund door de vaktechnische secretaris van de RJ en overige medewerkers van het RJ-secretariaat.

2.7 INTERNATIONALE ACTIVITEITEN

De European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG) is een in 2001 opgerichte privaatrechtelijke organisatie en heeft als doel het Europese belang bij de totstandkoming van internationale standaarden voor financiële verslaggeving door de IASB te behartigen, en de Europese visie daarover uit te dragen. EFRAG adviseert de Europese Commissie over goedkeuring van internationale verslaggevingsstandaarden (IFRS) voor gebruik binnen Europa. In 2014 zijn de aanbevelingen uit het zogenoemde Maystadt-rapport door EFRAG geïmplementeerd, onder meer via een gewijzigde governance en aangepaste (ruimere) bevoegdheden van de Board. Deze ontwikkelingen zijn voor het Bestuur van de Stichting voor de Jaarverslaggeving aanleiding geweest om intensiever betrokken te willen zijn bij de besluitvorming en activiteiten van EFRAG, mede gezien het Nederlandse belang daarbij. Als gevolg daarvan draagt de SJ sinds 2014 bij aan de financiering van EFRAG en neemt de SJ deel aan de besluitvorming in de General Assembly van EFRAG. Namens de SJ heeft plv. bestuurslid drs. M.W. Noordzij zitting in deze General Assembly. RJ voorzitter Prof. dr. P. Sampers RA is sinds 2014 lid van de Board van EFRAG.

Eind 2018 is door EFRAG, naar aanleiding van het in 2018 door de Europese Commissie gepubliceerde "Action Plan on Financing Sustainable Growth", het zogenoemde European Corporate Reporting Lab opgericht. Dit European Lab richt zich op het stimuleren van innovaties op het terrein van corporate reporting in Europa en zal zich initieel richten op

Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden door:

RSM

RSM Netherlands
datum: 3-3-2020

niet-financiële verslaggeving, waaronder verslaggeving over duurzaamheid. Daartoe is door EFRAG een Steering Group gevormd, die de werkzaamheden en projecten van dit European Lab aanstuurt. Voormalig RJ-werkgroeplid mevrouw Prof. dr. N. Kamp-Roelands RA is lid van deze Steering Group.

EFRAG kent een Consultative Forum of Standard Setters (CFSS), waarin input van Europese nationale standard setters op het gebied van financiële verslaggeving wordt verzameld en waar van gedachten wordt gewisseld over ontwikkelingen op dit gebied. Sinds de instelling door de IASB van het Accounting Standards Advisory Forum (ASAF), worden deze CFSS bijeenkomsten ook gebruikt ter voorbereiding van de EFRAG-input in de ASAF vergaderingen. EFRAG heeft zich ten doel gesteld om de meningen van alle EU standard setters en overige belanghebbenden te verzamelen om een Europees standpunt in te brengen in het ASAF overleg. Er zijn in 2019 een viertal CFSS bijeenkomsten geweest, waarin is geparticipeerd door de voorzitter van de RJ en de voorzitter van de RJ-staf. Daarnaast heeft de voorzitter van de RJ deelgenomen aan het overleg in de EFRAG board en binnen commissies van de EFRAG board. In het overleg binnen de EFRAG board komen onder meer de activiteiten van EFRAG, de adviezen van EFRAG aan de Europese Commissie over Europese goedkeuring van (wijzigingen in) IFRS alsmede projecten en ontwikkelingen bij de IASB aan de orde.

De IASB houdt voor overleg met nationale standard setters jaarlijks een World Standard Setters bijeenkomst. In 2019 is deze vergadering bezocht door de voorzitter van de RJ. Daarnaast participeert de voorzitter van de RJ in de halfjaarlijkse bijeenkomsten van het International Forum of Accounting Standard Setters (IFASS).

Namens de RJ participeert drs. G.M. van Santen RA in de Rate Regulated Activities Working Group (RRAWG) van EFRAG. Tevens participeert RJ-lid drs. P.A.M. Bos in het user-panel van EFRAG. RJ-werkgroeplid A. Laning participeert in de EFRAG-werkgroep pensions. Voormalig RJ-delegatiemedewerker G. Ewalts RA is lid van de EFRAG Technical Experts Group.

2.8 ANDER OVERLEG

2.8.1 Autoriteit Financiële Markten (AFM)

Behalve dat de AFM als waarnemer participeert in RJ vergaderingen, is er minimaal een keer per jaar overleg met de AFM. Dat overleg betreft aspecten van jaarverslaggeving die zowel de aandacht van de AFM als de RJ hebben.

2.8.2 Overlegplatform Publieke Verantwoording

Namens de RJ-staf participeert mevrouw L. Suurland RA in het overleg van het Overlegplatform Publieke Verantwoording (OPV). De RJ raakt hierdoor betrokken bij verslaggevingsvraagstukken die binnen dit (overheid)overlegplatform aan de orde komen. In 2019 is op verzoek van diverse betrokkenen via de RJ-werkgroep Onderwijs een aparte subcommissie gevormd, met een onafhankelijke voorzitter (dhr. J. van Ham), die zich richt op advisering omtrent het vraagstuk van verantwoording van kosten van groot onderhoud in de jaarverslaggeving van onderwijsinstellingen.

2.8.3 Overleg met SER

In 2019 heeft het reguliere overleg plaatsgevonden met de Sociaal-Economische Raad (SER). In dit overleg, dat gerelateerd is aan de financiële bijdrage van SER aan de RJ, zijn naast de werkzaamheden van de RJ, begroting 2020 en jaarrekening 2018, tevens de internationale ontwikkelingen in verslaggeving aan de orde gekomen.

2.8.4 Overleg met Wolters Kluwer

In 2019 heeft enige malen overleg plaatsgehad met de uitgever van de RJ-bundel en RJk-bundel, Wolters Kluwer. In dit overleg is naast de reguliere besprekingen over de jaarlijkse uitgave van deze RJ-bundels, tevens gesproken over de uitgave van een (niet-officiële) Engelse vertaling van de RJ-bundel. Deze Engelstalige vertaling is eind 2019 door Wolters Kluwer uitgebracht.

2.9 DE RJ IN 2020

De agenda van de RJ wordt, naast aandacht voor (onderhoud van) de eigen Richtlijnen, voor een flink deel bepaald door (internationale) ontwikkelingen bij de IASB en EFRAG. Om het Nederlandse gedachtegoed op het gebied van financiële verslaggeving internationaal te kunnen inbrengen, levert de RJ commentaar op voorstellen van de IASB en EFRAG en wordt geparticipeerd in werkgroepen van IASB en EFRAG. Er vindt zowel structureel, als op ad-hoc basis, overleg plaats met EFRAG en de IASB.

Ook in 2020 zal de RJ reageren op ontwikkelingen bij EFRAG en op mogelijke voorstellen van de Europese Commissie naar aanleiding van de consultatie “Fitness-check on public reporting by companies”.

De IASB heeft de standaard over “Insurance Contracts” afgerond (IFRS 17). Naar aanleiding van ontvangen commentaren op de standaard werkt de IASB op dit moment aan een aantal aanpassingen die de praktische toepassing van de standaard moeten faciliteren. De RJ volgt deze ontwikkelingen en zal zich te zijner tijd beraden of onderdelen uit deze standaard in de RJ-richtlijnen worden overgenomen. Daarbij is er tevens aandacht voor de specifieke Nederlandse wetgeving, waaronder vorming van wettelijke reserves, in relatie tot IFRS 17.

Mede naar aanleiding van deze en ondergenoemde ontwikkelingen zal de RJ zich nader buigen over de gevolgen van de vrijwillige toepassing van IFRS-grondslagen in de enkelvoudige jaarrekening door Nederlandse ondernemingen die in de geconsolideerde jaarrekening (verplicht) IFRS hanteren (“combinatie 3”/ art. 2:362 lid 8 BW).

De RJ heeft in 2019 aandacht besteed aan de internationale standaarden over “Leases” (IFRS 16) en “Revenue from Contracts with Customers” (IFRS 15). Conform haar strategie heeft de RJ zich beraden of, en zo ja in hoeverre, bovengenoemde standaarden aanleiding zijn voor aanpassingen in de RJ-richtlijnen. De RJ heeft besloten dat IFRS 15 en IFRS 16 in de Richtlijnen gefaciliteerd zullen worden, almede dat op vrijwillige basis rapporteren in overeenstemming met deze internationale standaarden in Nederland mogelijk is. Ten

aanzien van “Leasing” (IFRS 16) zijn er in 2019 aanpassing in de Richtlijn 292 gepubliceerd. Ten aanzien van opbrengstverantwoording (IFRS 15) zijn in 2019 belangrijke voorstellen tot aanpassing van Richtlijn 221 en 270 gepubliceerd.

De IASB heeft in 2018 een gewijzigd ‘Conceptual Framework’ gepubliceerd, op basis daarvan heeft de RJ in 2019 besproken of dit gevolgen zou moeten hebben voor het huidige hoofdstuk 930 ‘Stramien voor de opstelling en vormgeving van jaarrekeningen’. Deze besprekingen zullen in 2020 worden voortgezet.

Tevens heeft de RJ in 2019 ontwikkelingen gevolgd rond de Nederlandse Corporate Governance Code en de Nederlandse wetgeving alsmede EU-ontwikkelingen en EU-richtsnoeren voor het verschaffen van niet-financiële informatie en diversiteitsbeleid in het bestuursverslag. Naar aanleiding hiervan zijn in 2019 opnieuw wijzigingen doorgevoerd in hoofdstuk 400 ‘Bestuursverslag’ en hoofdstuk 405 ‘Verslag raad van commissarissen’. In 2020 zal de RJ verder bezien op welke gebieden hieromtrent aanvullingen of nadere guidance gewenst zijn. Dit ook ten aanzien van ontwikkelingen bij maatschappelijke- en duurzaamheidsverslaggeving, waaronder een mogelijke aanpassing van hoofdstuk 920 ‘Handreiking voor maatschappelijke verslaggeving’.

De RJ is verder voornemens om ook in 2020 openbare bijeenkomsten over maatschappelijk relevante onderwerpen inzake verslaggeving te organiseren. Hierdoor worden de contacten met diverse belanghebbenden geïntensiveerd, waarmee ook beoogd wordt het draagvlak voor het werk van de RJ te vergroten. Onder andere vanwege de mogelijke gevolgen van aanpassingen in Richtlijn 221 en 270 voor de Nederlandse praktijk, is begin 2020 door de RJ een openbare rondetafel bijeenkomst (outreach) georganiseerd ten behoeve van de dialoog met stakeholders.

De RJ is zijdelings betrokken bij Standard Business Reporting en de zogeheten Nederlandse Taxonomie (NT) die - voor micro- en kleine- en middelgrote rechtspersonen – is voorgeschreven voor het elektronisch deponeren van de jaarrekening bij het Handelsregister. Op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) houdt een werkgroep van de RJ zich bezig met de beoordeling van de NT. De in opdracht van EZK door de RJ-werkgroep uit te voeren werkzaamheden zijn vastgelegd in een convenant tussen EZK en RJ. In dit conventant, dat in 2015 is afgesloten voor onbepaalde tijd met een opzegtermijn van een jaar, zijn afspraken gemaakt over de activiteiten en financiering van de ingestelde RJ-werkgroep NT tot en met 2020. In 2016 tot en met 2019 is aan EZK gerapporteerd over bevindingen aangaande de inhoud en kwaliteit van de NT voor het jaarrekeningdomein. Naast het opstellen van de bevindingen over de NT zal de RJ in 2020 de rol van de RJ en de opvolging de bevindingen bij de NT evalueren.

De afgelopen jaren is door de RJ geïnvesteerd in de verbetering van de communicatie over haar activiteiten en modernisering van de RJ website. De wijze en frequentie van communicatie van de RJ met belanghebbenden zal in 2020 nader besproken worden.

3. SAMENVATTING FINANCIËEL OVERZICHT 2019 EN BEGROTING 2020

3.1 SAMENVATTING FINANCIËEL OVERZICHT 2019 STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

Staat van baten en lasten

	2019 Werkelijk EUR	2019 begroot EUR	2018 Werkelijk EUR
Baten			
Exploitatiesubsidies	371.689	385.000	386.708
Subsidie SBR / NT	85.993	130.000	130.000
Auteursrechtvergoedingen	329.699	300.000	343.725
Financiële baten	69	-	69
Totaal baten	787.450	815.000	860.502
Lasten			
Secretariaat	302.453	300.000	325.662
Projecten jaarverslaggeving / RJ staf	90.990	90.000	81.442
Participatie in internationale projecten	58.183	65.000	66.255
Kosten SBR / NT project	85.993	130.000	130.000
Presentiegelden	202.843	190.000	207.950
Overige lasten	46.988	40.000	49.193
Totaal lasten	787.450	815.000	860.502
Resultaat	-	-	-

Toelichting op de Staat van baten en lasten

Algemeen

Voor de jaarrekening 2019 wordt verwezen naar de pagina's 20 tot en met 30. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Exploitatiesubsidies

Het exploitatiesaldo (zijnde het verschil tussen de baten en de lasten, exclusief de exploitatiesubsidie zelf) wordt voor ⁷/₁₂-deel gesubsidieerd door de SER, voor ⁴/₁₂-deel door de NBA en voor ¹/₁₂-deel door Eumedion.

Begroting en werkelijke kosten 2019

De gerealiseerde werkelijke kosten in 2019 waren iets hoger dan begroot, vanwege hogere presentiegelden (vergaderingen) en hogere overige lasten.

Risico's

Het mogelijke financiële risico van de RJ in 2020 is gelegen in een lagere jaarlijkse opbrengst auteursrechtvergoedingen, waardoor een hogere exploitatiesubsidie gevraagd moet worden van de organisaties die een financiële bijdrage leveren aan het werk van de RJ. De bedrijfsrisico's liggen met name op het terrein van 1) de reputatie van de Raad voor de Jaarverslaggeving 2) de kennis en know-how van de staf en het secretariaat die de werkzaamheden van de Raad ondersteunen en 3) de kwaliteit van de werkzaamheden van Wolters-Kluwer als uitgever van de RJ-bundels. Het bestuur probeert deze risico's vooral te mitigeren door waarborgen te creëren voor goede communicatie over werkzaamheden van de RJ, een hoogwaardige en professionele organisatie en intensieve samenwerking met de uitgever waarin aandacht is voor de behoeften van de afnemers.

Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden door:

RSM

3.2 BEGROTING 2020 STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

In € 1.000

Begroting 2020

Baten

Exploitatiesubsidies	395
Subsidie SBR / NT	130
Auteursrechtvergoedingen	300
Financiële baten	-
	<u>825</u>

Lasten

Secretariaat	300
Projecten jaarverslaggeving / RJ staf	90
Participatie internationale projecten	65
Kosten SBR / NT project	130
Presentiegelden	200
Overige lasten	40
	<u>825</u>

Saldo van baten en lasten

-

Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden door:

 RSM

RSM Netherlands
datum: 3-3-2020

4. SAMENSTELLING BESTUUR VAN DE STICHTING VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

Het bestuur van de SJ was op 31 december 2019 als volgt samengesteld:

drs. J. de Boer (VNO-NCW)	-	voorzitter
drs. M.W. Noordzij (VNO-NCW)	-	plv. bestuurslid
J. Vonhof (MKB)	-	bestuurslid
mr. M.H.P. Braakman (MKB)	-	plv. bestuurslid
mr. M. Hoogenhout (FNV)	-	bestuurslid
J.M.A. Ausems Msc RC (CNV)	-	bestuurslid
drs. H. Sevdican RBA (VBA)	-	bestuurslid
drs. R. Abma (Eumedion)	-	bestuurslid
M.J. van der Vegte RA (NBA)	-	secretaris/penningmeester
drs. B.J.G. Wammes (NBA)	-	plv. secretaris/penningmeester

5. SAMENSTELLING RAAD VOOR DE JAARVERSLAGGEVING

De samenstelling van de RJ in 2019 was als volgt:

Voorzitter

Prof. dr. P.A.M. Sampers RA

Leden

benoemd op voordracht van organisaties, representatief voor *verschaffers* van informatie:

drs. H.P. van Arkel RA VNO-NCW/MKB-Nederland

prof. dr. mr. J.B.S. Hijink VNO-NCW/MKB-Nederland

drs. H.F.H. van de Meerendonk RA VNO-NCW/MKB-Nederland

benoemd op voordracht van organisaties, representatief voor *gebruikers* van informatie:

R.A.H. Smittenberg CNV/FNV

drs. P.A.M. Bos Eumedion

drs. J.A.R. Ousen RA RBA CFA Society VBA Nederland

benoemd op voordracht van organisaties, representatief voor *controleurs* van informatie:

J. Bakker RA RB NBA

M. Hartman RA NBA

drs. D. Manschot RA NBA

Secretariaat

mr.dr. C.J.A. van Geffen

vaktechnisch secretaris

mevr. M. Eggenkamp-Klingers

algemeen secretaris

mevr. drs. H.M.J. Jennissen

(tot 1/9/2019)

A.D. Meester

junior medewerker (tot 1/10/2019)

M.S. Boersma

junior medewerker (vanaf 1/9/2019)

Notulist

B.G. Nuninga RA Msc

Waarnemers

mevr. mr. drs. N. Hagemans

Ministerie van Justitie en Veiligheid,

Directie Wetgeving

mevr. drs. O.G.M. Nijenhuis

Ministerie van Financiën

drs. J.M. Wouterson RA

Autoriteit Financiële Markten (AFM)

drs. M.W. Noordzij

VNO-NCW/MKB-Nederland

drs. G.M. van Santen RA

NBA

Gewaarmerkt voor
identificatiebeelden door:

 RSM

RSM Netherlands
datum: 3-3-2020

6. SAMENSTELLING RJ-STAF

De vaktechnische Staf (RJ-Staf) heeft als belangrijkste taak het voorbereiden van (ontwerp-) Richtlijnen voor de jaarverslaggeving en het voorbereiden van commentaren op 'Exposure Drafts' en 'Discussion Papers' van de International Accounting Standards Board (IASB) en van de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG).

De RJ-Staf bestond in 2019 uit de volgende personen:

mevr. T. van den Vlekkert-Zevenbergen RA Msc	KPMG
drs. R. van de Corput RA	DRV
drs. J.B. Hesselink RA	EY (tot september 2019)
dr. B. Kamp RA	BDO
mevr. drs. I. van Sloun RA	Deloitte
D.C.A. Stolker RA MSc	EY (vanaf september 2019)
mevr. drs. C.L. Suurland RA	Deloitte
J.F.G Tuithof RA Msc	PwC

ondersteuning door RJ-secretariaat:

mr.dr. C.J.A. van Geffen	vaktechnisch secretaris
A.D. Meester/ M.S. Boersma	junior medewerker

7. SAMENSTELLING RJ-WERKGROEPEN

De onderwerpen die in de plenaire raadsvergaderingen worden behandeld, vooral wanneer dit specifieke sectoren betreft, zijn voor een deel voorbereid door RJ-werkgroepen. Deze werkgroepen zijn veelal samengesteld uit leden van de RJ en andere (sector-)deskundigen, afkomstig uit de kringen van verschafters, gebruikers en controleurs van financiële informatie, maar ook van betrokken (overheids- of toezichthoudende) instanties. De samenstelling van deze RJ-werkgroepen in 2019 is opgenomen in Bijlage 3.

8. CONTACTGEGEVENS RJ

Raad voor de Jaarverslaggeving
Antonio Vivaldistraat 2
1083 HP Amsterdam

tel. 020 - 3010391
e-mail secretariaat@rjnet.nl
website www.rjnet.nl

Gewaarmerkt voor
identificatiebeelden door:

 RSM

9. JAARREKENING 2019

BALANS PER 31 DECEMBER

	2019	2018		2019	2018
	EUR	EUR		EUR	EUR
ACTIVA			PASSIVA		
Vorderingen (1)	137.338	143.049	Eigen vermogen (3)	37.693	37.693
Liquide middelen (2)	192.100	168.134	Kortlopende schulden (4)	291.745	273.490
	329.438	311.183		329.438	311.183

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	<i>2019 Werkelijk</i>	<i>2019 Begroting</i>	<i>2018 Werkelijk</i>
	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>
Baten			
Exploitatiesubsidies (5)	371.689	385.000	386.708
Subsidie SBR / NT (6)	85.993	130.000	130.000
Auteursrechtvergoedingen (7)	329.699	300.000	343.725
Financiële baten (8)	69	-	69
Totaal baten	787.450	815.000	860.502
Lasten			
Secretariaat (9)	302.453	300.000	325.662
Projecten jaarverslaggeving / RJ staf (10)	90.990	90.000	81.442
Participatie in internationale projecten (11)	58.183	65.000	66.255
Kosten SBR / NT project (12)	85.993	130.000	130.000
Presentiegelden (13)	202.843	190.000	207.950
Overige lasten (14)	46.988	40.000	49.193
Totaal lasten	787.450	815.000	860.502
Saldo van baten en lasten	-	-	-

TOELICHTING

Activiteiten

De Stichting voor de Jaarverslaggeving (SJ) heeft als doel de kwaliteit en bruikbaarheid van de externe verslaggeving, in het bijzonder van de jaarrekening, binnen Nederland door rechtspersonen en andere juridische entiteiten te bevorderen. Dit wordt gedaan door het publiceren van 'Richtlijnen voor de jaarverslaggeving', RJ-Uitingen en door het gevraagd en ongevraagd adviseren van overheid en andere regelgevende instanties, zoals de International Accounting Standard Board (IASB) en de European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG). Aan deze doelstelling wordt invulling gegeven door het uitvoerend orgaan van de SJ, de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ), waarop het bestuur van de SJ toezicht uitoefent.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen van Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven (aangepast 2019) van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden activa en passiva bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde en vervolgens op geamortiseerde kostprijs onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Op grond van bepalingen in RJ 290 Financiële instrumenten dienen zowel de langlopende als kortlopende vorderingen en schulden tegen geamortiseerde kostprijs te worden gewaardeerd, in plaats van nominale waarde, inclusief vergelijkende cijfers. De geamortiseerde kostprijs benadert echter de nominale waarde.

ACTIVA

(1) Vorderingen

Balans per 31 december

	2019	2018
	EUR	EUR
Auteursrechtvergoedingen (Wolters Kluwer)	112.338	111.652
Vordering op SER	-	6.338
Vordering op Eumedion	-	59
Debiteuren	-	-
Overlopende activa	25.000	25.000
BTW	-	-
	137.338	143.049

Alle vorderingen hebben een looptijd van minder dan één jaar.

(2) Liquide middelen

Balans per 31 december

	2019	2018
	EUR	EUR
ABN-AMRO rekening-courant	7.100	3.134
ABN-AMRO spaarrekening	185.000	165.000
	192.100	168.134

PASSIVA

(3) Eigen vermogen

De specificatie van het eigen vermogen luidt als volgt:

<i>Balans per 31 december</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>
Algemene reserve	37.693	37.693
	37.693	37.693

Het eigen vermogen bestaat vanaf 2008 uit een algemene reserve.

De algemene reserve kan vrij worden aangewend ten behoeve van de doelstelling van de Stichting.

(4) Kortlopende schulden

De specificatie van de kortlopende schulden luidt als volgt:

<i>Balans per 31 december</i>	<i>2019</i>	<i>2018</i>
	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>
Verschuldigd aan de SER	7.764	-
Verschuldigd aan de NBA	38.589	48.143
Verschuldigd aan Eumedion	1.109	-
Crediteuren (presentiegelden)	35.842	38.122
Crediteuren overig	27.899	44.877
Projectkosten (RJ staf)	86.566	89.342
Projectkosten NT	16.515	16.007
Verschuldigd aan EZK inzake NT	44.007	-
Vakantiedagen	14.258	16.818
Vakantiegeld	4.827	6.690
BTW	6.625	5.110
Accountantskosten	7.744	7.381
Diverse te betalen kosten	-	1.000
	291.745	273.490

De schuld aan EZK inzake het NT-project betreft de niet gebruikte subsidie 2018 (NT 12 en 13) van €14.007 en de niet gebruikte subsidie 2019 (NT 14) van €30.000.

Balans per 31 december

	2019	2018
	EUR	EUR
Vordering op / Verschuldigd aan de SER		
Het exploitatiesaldo wordt voor 7/12-deel gedragen door de SER.		
Het verloop van de post was als volgt:		
Saldo per 1 januari	6.338-	5.924-
Voorschotten en verrekeningen	230.921	225.166
Bijdrage in het exploitatiesaldo	216.819-	225.580-
Saldo per 31 december	7.764	6.338-

Vorderingen op / Verschuldigd aan de NBA

Het exploitatiesaldo wordt voor 4/12-deel gedragen door de NBA

Het verloop van de post was als volgt:

Saldo per 1 januari	48.143	59.448
Voorschotten en verrekeningen	114.342	117.598
Bijdrage in het exploitatiesaldo	123.896-	128.903-
Saldo per 31 december	38.589	48.143

Vordering op / Verschuldigd aan Eumedion

Het exploitatiesaldo wordt voor 1/12-deel gedragen door Eumedion

Het verloop van de post was als volgt:

Saldo per 1 januari	59-	2.178
Voorschotten en verrekeningen	32.142	29.988
Bijdrage in het exploitatiesaldo	30.974-	32.225-
Saldo per 31 december	1.109	59-

Niet in de balans opgenomen activa

Er kan geen betrouwbare inschatting worden gemaakt of (zie noot 7) of over de periode 2018 of 2019 sprake zal zijn van een mogelijk aan de RJ toekomende (nabetaling) reproductie. Om die reden is hiervoor geen vordering opgenomen.

Staat van baten en lasten

(5) Exploitatiesubsidies

Het exploitatieresultaat wordt in 2019, evenals in 2018, gedragen voor 7/12-deel door de SER, voor 4/12-deel door de NBA en voor 1/12-deel door Eumedion. Het exploitatiesaldo wordt daarbij gedefinieerd als het saldo van de baten en lasten (exclusief de exploitatiesubsidie zelf), plus toevoegingen aan de reserves.

De exploitatiesubsidie is als volgt berekend:

	<i>2019 Werkelijk</i>	<i>2019 Begroting</i>	<i>2018 Werkelijk</i>
	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>
Lasten	831.457	815.000	860.502
Baten (exclusief exploitatiesubsidies)	459.768-	430.000-	473.794-
Grondslag voor exploitatiesubsidie	371.689	385.000	386.708
Bijdrage SER (7/12)	216.819	224.583	225.580
Bijdrage NBA (4/12)	123.896	128.333	128.903
Bijdrage Eumedion (1/12)	30.974	32.084	32.225
Exploitatiesubsidie	371.689	385.000	386.708

De exploitatiesubsidie 2019 is nog niet formeel goedgekeurd door de subsidieverleners. Dit is wel het geval ten aanzien van de subsidie 2018 en de begrote subsidie voor 2019.

(6) Subsidie SBR / NT

Dit is een subsidie t.b.v. inzet RJ bij het SBR / NT project (Nederlands Taxonomie) in de periode 2016-2020. In 2015 zijn door de RJ per convenant afspraken gemaakt met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) over inzet en financiering van de RJ werkgroep NT. De RJ ontvangt jaarlijks een subsidie van EZK voor de werkzaamheden van de RJ werkgroep NT (gericht op jaarrekeningdomein). De leden van de RJ werkgroep NT brengen de kosten van hun werkzaamheden in rekening bij de RJ, waarna deze kosten door de RJ (budgetneutraal) worden voldaan vanuit de subsidie van EZK. De werkzaamheden (dienstverlening) van de leden RJ werkgroep NT verricht ten behoeve van EZK zijn BTW-plichtig. De (eindafrekening van de) subsidie is nog niet formeel goedgekeurd door EZK. Over 2018 en 2019 zijn door de RJ-werkgroep NT minder kosten in rekening gebracht bij de RJ dan de subsidiebeschikking, zodat de van EZK ontvangen vergoeding niet volledig is gebruikt en een schuld (terugbetaling) aan EZK is opgenomen. In 2018 (NT 12 en 13) is een bedrag van € 14.007 niet gebruikt. In 2019 (NT 14) is een bedrag van € 30.000 niet gebruikt. In de staat van baten en lasten is daarom een bedrag van € 85.993 (ontvangen subsidie € 130.000 minus € 44.007) opgenomen.

(7) Auteursrechtvergoedingen

De vergoeding die de RJ ontvangt met betrekking tot de bundel Richtlijnen voor de jaarverslaggeving en andere uitgaven bedraagt vanaf juli 2008 contractueel 32,5% van de door Kluwer gerealiseerde netto-omzet op de verkopen van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. Tevens ontving de RJ een vergoeding voor software en reprorecht.

De specificatie van de auteursrechtvergoedingen naar soort uitgave luidt als volgt:

	<i>2019 Werkelijk</i>	<i>2019 Begroting</i>	<i>2018 Werkelijk</i>
	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>
Vastbladige versie	97.857		95.507
Elektronische versie (ebook, online en software)	196.160		189.490
Checkmate (elektronische versie RJk)	3.826		4.400
Richtlijnen voor kleine rechtspersonen (vastbladig & elektronisch)	24.395		22.255
Reprorecht	7.461		32.073
	329.699	300.000	343.725

Gewaarmerkt voor
identificatiedoeleinden door:

RSM Netherlands
datum: 3-3-2020

(8) Financiële baten

Dit betreft renteopbrengsten op aangehouden saldi op bankrekeningen.

(9) Secretariaat

Betreft de met de NBA verrekende salariskosten voor werknemers RJ-secretariaat, namelijk van de vaktechnisch secretaris (0,5 fte), de algemeen secretaris (0,9 fte) en junior medewerker (0,4 fte), inclusief de hieraan gerelateerde kosten met betrekking tot huisvesting en faciliteren werkplekken (kamer in NBA-gebouw) alsmede administratie. Per balansdatum staat een vacature open van 0,4 fte die per 1 januari 2020 is vervuld.

(10) Projecten jaarverslaggeving / RJ staf

Op het budget worden de gemaakte onkosten van de leden RJ-staf in mindering gebracht en het resterende deel wordt verdeeld naar rato van de duur waarin de leden RJ-staf gedurende een jaar werkzaamheden hebben verricht en participeren in de RJ-staf. Deze vergoeding voor de werkzaamheden RJ-staf komen naar rato ten gunste van de werkgever van het desbetreffende (gedetacheerde) staflid. De werkzaamheden van de leden RJ-staf, bestaan uit: voorbereiden van aanpassingen in de RJ-bundel voor grote en middelgrote rechtspersonen, voorbereiden van aanpassingen de RJk-bundel voor micro- en kleine rechtspersonen, ondersteuning van RJ-werkgroepen en voorbereiden van RJ commentaarbrieven aan EFRAG en (op discussion papers en exposure drafts) van IASB.

(11) Participatie in internationale projecten

Deze post betreft de financiële bijdrage in 2019 van RJ aan EFRAG van € 50.000. Tevens bevat deze post de gemaakte reis- en verblijfskosten van bijwonen vergaderingen EFRAG, bijeenkomsten IASB en ontmoetingen met andere nationale standardsetters.

(12) Kosten SBR / NT project

Deze post betreft kosten in rekening gebracht bij de RJ voor werkzaamheden leden RJ-werkgroep NT. Deze BTW-belaste werkzaamheden zijn verricht op verzoek van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Deze kosten worden door de RJ (budgetneutraal) voldaan vanuit de subsidie van EZK, zie voor een nadere onderbouwing de toelichting bij punt 6 (subsidie SBR/NT).

(13) Presentiegelden

Deze post betreft presentiegelden en reiskostenvergoedingen betaald aan leden van de RJ, leden werkgroepen, de voorzitter van de RJ, de notulist, projectbegeleiders (veelal leden RJ-staf) en bestuursleden van de Stichting. De presentiegeld-vergoeding is afgeleid van de "Verordening vergoedingen aan leden van de raad en zijn commissies" van de SER en is in 2019, net zoals in eerdere jaren, bepaald op € 320 per dagdeel voor fysieke vergaderingen. Bestuursleden van de Stichting ontvangen geen bezoldiging, uitsluitend presentiegeld voor fysieke vergaderingen.

(14) Overige lasten

De specificatie van deze post luidt als volgt:

	<i>2019 Werkelijk</i>	<i>2019 Begroting</i>	<i>2018 Werkelijk</i>
	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>	<i>EUR</i>
Type- en drukwerk	76	-	26
Vergaderkosten (catering)	14.094	12.000	13.664
Onderhoud website en softwareapplicaties	2.678	7.000	11.073
Accountantscontrole	10.826	9.000	10.332
Afscheidsbijeenkomst en attenties	7.823	6.000	7.098
Bijeenkomsten	-	5.000	2.460
Diverse kosten	11.491	1.000	4.540
	46.988	40.000	49.193

Accountantscontrole betreft controle jaarrekening 2019 en een deel van de kosten controle jaarrekening 2018 dat niet voorzien was. In 2019 is er, anders dan begroot, niet tweemaal maar slechts eenmaal een openbare bijeenkomst georganiseerd door de RJ, welke is gehouden in samenwerking met MAB en NBA zodat door de RJ geen (extra) kosten zijn gemaakt.

RSM Netherlands Accountants N.V.

Mt. Lincolnweg 40
Postbus 36310
1020 MH Amsterdam

T 020 635 20 00

www.rsmnl.com

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van de Stichting voor de Jaarverslaggeving

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van de Stichting voor de Jaarverslaggeving te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Stichting voor de Jaarverslaggeving per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de staat van baten en lasten over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van de Stichting voor de Jaarverslaggeving zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 15.750 (2018: € 17.000). De materialiteit is gebaseerd op 2% van de baten. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

Wij zijn met de leiding overeengekomen dat wij aan het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 470 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

THE POWER OF BEING UNDERSTOOD

AUDIT | TAX | CONSULTING

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de leiding gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Volledigheid verantwoording van de baten

Beschrijving kernpunt: volledigheid van de verantwoording van de baten.

Samenvatting van de uitgevoerde controlewerkzaamheden: Wij hebben werkzaamheden uitgevoerd teneinde het risico op een onvolledige verantwoording van de baten te identificeren en te mitigeren.

Hierbij hebben wij voor de auteursrechtvergoedingen een cijferanalyse uitgevoerd ten opzichte van de begroting en ten opzichte van voorgaand jaar, een aansluiting gemaakt met de beschikbare brondocumenten van de derde partij waaronder de uitgeefovereenkomst en de royaltyafrekening en informatie ingewonnen bij de derde partij ten aanzien van de procedures die ten grondslag liggen aan de royaltyafrekening. Tevens hebben wij de juiste afgrenzing van de auteursrechtvergoedingen ultimo boekjaar vastgesteld.

Met betrekking tot de exploitatiesubsidies hebben wij kennis genomen van de beschikbare brondocumentatie van de subsidieverleners. Tevens hebben wij vastgesteld dat de afrekening met de subsidieverleners over het voorgaande boekjaar heeft plaatsgevonden en de berekening van de voorgenoemde afrekening over het huidige boekjaar gecontroleerd.

Met betrekking tot de subsidie SBR/NT hebben wij een cijferanalyse verricht ten opzichte van de begroting. Tevens hebben wij kennis genomen van de beschikbare brondocumentatie waaronder de subsidiebeschikking van het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Daarnaast hebben wij de verantwoording van de subsidie met de daaraan toe te rekenen projectkosten vastgesteld.

Juistheid van de verantwoorde lasten

Beschrijving kernpunt: juistheid van de verantwoorde lasten.

Samenvatting van de uitgevoerde controlewerkzaamheden: Wij hebben werkzaamheden uitgevoerd teneinde het risico op een onjuiste verantwoording van de lasten te identificeren en te mitigeren. Hierbij hebben wij voor de lasten een cijferanalyse uitgevoerd ten opzichte van de begroting en ten opzichte van voorgaand jaar en tevens deelwaarnemingen verricht op de juistheid van de verantwoorde secretariaatskosten, projectkosten, kosten van het SBR/NT project, presentiegelden en overige lasten, in overeenstemming met de geldende bestuursbesluiten.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het verslag van de Stichting voor de Jaarverslaggeving;
- het verslag van de Raad voor de Jaarverslaggeving;
- samenvatting financieel overzicht 2019 en begroting 2020;
- samenstelling bestuur, Raad, RJ-staf en RJ-werkgroepen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en begrip, verkregen vanuit onze controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de leiding hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Amsterdam, 3 maart 2020

RSM Netherlands Accountants N.V.

w.g. drs. W.J.O. Castricum RA

BIJLAGE 1:

RJ-Uitingen verwerkt RJ-bundel en/of RJk-bundel 2019

- RJ-Uiting 2018-6 'Mogelijkheid om opbrengsten en gerelateerde kosten conform IFRS 15 te verwerken onder de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.'
- RJ-Uiting 2018-8 'Nadere guidance verslag raad van commissarissen op basis van de Nederlandse Corporate Governance Code.'
- RJ-Uiting 2019-1 'Ontwerp-Richtlijn 645 Toegelaten instellingen volkshuisvesting.'
- RJ-Uiting 2019-2 'Ontwerp-alinea's RJ 252 'Voorzieningen, niet in de balans opgenomen verplichtingen en niet in de balans opgenomen activa' en RJ 272 'Belastingen naar de winst.'
- RJ-Uiting 2019-3 'Ontwerp-Richtlijn 292 Leasing 'identificeren of een overeenkomst een lease bevat en verschaffen van informatie over leaseovereenkomsten.'
- RJ-Uiting 2019-4 'Ontwerp-alinea's toelichtingsbepalingen van RJ 272 'Belastingen naar de winst.'
- RJ-Uiting 2019-5 'Verzamelwet Justitie en Veiligheid 2018'- wijzigingen in Titel 9 Boek 2 BW.'
- RJ-Uiting 2019-6 'Ontwerp-Richtlijn 645 Toegelaten instellingen volkshuisvesting.'
- RJ-Uiting 2019-7 'Ontwerp-alinea's RJ 122 'Prijsgrondslagen voor vreemde valuta.'
- RJ-Uiting 2019-8 'Ontwerp-alinea's RJ 400 Bestuursverslag met betrekking tot diversiteitsbeleid.'
- RJ-Uiting 2019-9 'Richtlijn 292 Leasing 'identificeren of een overeenkomst een lease bevat en verschaffen van informatie over leaseovereenkomsten.'
- RJ-Uiting 2019-10 'Ontwerp-Richtlijn 655 Zorginstellingen.'
- RJ-Uiting 2019-11 'Verzamelwet Justitie en Veiligheid 2018; wijzigingen in RJk-bundel en RJ-bundel.'
- RJ-Uiting 2019-12 'Verwerking ontvangen commentaar op RJ-bundel (jaareditie 2018).'

BIJLAGE 2:

Overige RJ-Uitingen uitgebracht in verslagjaar 2019

- RJ-Uiting 2019-13: Ontwerp-richtlijn 212 'Materiële vaste activa' (additionele overgangsbepaling 'kosten van groot onderhoud');
- RJ-Uiting 2019-14: Richtlijn 212 'Materiële vaste activa' (overgangsbepalingen 'kosten van groot onderhoud')
- RJ-uiting 2019-15: 'Ontwerprichtlijnen voor de verslaggeving van opbrengsten'
- RJ-Uiting 2019-16: 'Implementatie EU-richtlijn Aandeelhoudersbetrokkenheid'
- RJ-Uiting 2019-17: 'Overwegingen bij de invloed van de IBOR-reform op hedge-accounting'
- RJ-Uiting 2019-18: Ontwerp-richtlijn 645 'Toegelaten instellingen volkshuisvesting'

BIJLAGE 3:

Samenstelling RJ-Werkgroepen in 2019

RJ-werkgroep Banken

drs. C.C.J. Segers RA (voorzitter), drs. J.A. van den Hengel RA (secretaris), dhr. D.C.A. Stolker RA MSc (vaktechnische staf), drs. J.B. Hesselink RA, dhr. S.M. Hiemstra RA, mr. drs. J. Kool, dhr. M.L.A.F. Kroes en drs. E.E. Vacher RA.

RJ-werkgroep Beleggingsinstellingen

W.L.L. Paulissen RA (voorzitter), dhr. J.F.G. Tuithof RA MSc (vaktechnische staf), drs. J.B. Hesselink RA, mr. J.H.A. Janssen-Daalen, drs. W.H.E. van Ommeren RA MBA, drs. J.A.R. Ousen RA RBA, J.A. Roodhorst RC, M. Stravers RA MSc en Mevr. Mr F.P.D. van Pelt.

RJ-werkgroep Bestuursverslag/Corporate governance

drs. P.A. Morshuis RC (voorzitter), mevr. T van den Vlekkert-Zevenbergen RA MSc (vaktechnische staf), drs. P.A.M. Bos, drs. J.I. de Groot RA, prof. dr. H.F.D. Hassink RA, prof. dr. mr. J.B.S. Hijink, P.F.M. Hurks RA, drs. A.M. de Jong RA en E.P. Noorloos RA AA RO.

RJ-werkgroep Financiële instrumenten

drs. P.F.J. Veuger RA (voorzitter), dhr. D.C.A. Stolker RA MSc (vaktechnische staf), drs. J.B. Hesselink RA, drs. G.W.H. Ewalts RA RC, drs. J.H.A. Grefen RC, drs. E. Hoogcarspel RA, mr. drs. J. Kool, drs. D. Manschot RA, drs. J.A.R. Ousen RA RBA, drs. C.M. Roozen RA, drs. H.F.H. van de Meerendonk RA en G.C. Wognum RA MSc AMCT (secretaris).

RJ-werkgroep Fondsenwervende instellingen

mr. B. Westendorp (voorzitter), mevr. drs. C.L. Suurland RA (vaktechnische staf) drs. M. van Dijk RA, A.H.J. Graaman, W.A. van Ginkel RA, W. Touw RA, M. Karman RA, M. Schreuders, V. van Stijn RA en M. Stikkelorum.

RJ-werkgroep Internationale verslaggeving

Mevr. I.G.C. de Graaf-Oudhuis RA (voorzitter), drs. H.P. van Arkel RA, drs. P.A.M. Bos, prof. dr. A.J. Brouwer RA, drs. P.F.M. Hurks RA, drs. M. Noordzij, E.P. Noorloos RA AA RO (secretaris) en drs. M. Vaessen RA.

RJ-werkgroep Insurance

A.H. Zoon RA (voorzitter), J.F.G. Tuithof MSc RA (vaktechnische staf), R.H.J. de Kwant, drs. G.W.H. Ewalts RA RC, drs. W. Heineken RBA, drs. H.J.H. Horsmeier, drs. P.H. de Frel RA, drs. H.F.H. van de Meerendonk RA, D. Scheeland, drs. F.M. van den Wildenberg RA en drs. J.G. Kolsters RA.

RJ-werkgroep Leases

Mevr. K. van der Kuij-Groenberg RA (voorzitter), drs. J.H.A. Grefen RC, mr. drs. J. Kool, dr. B. Kamp RA (vaktechnische Staf), drs. W.A. Koster RA, R.A.H. Smittenbergen E.J.H. Uunk RA.

RJ-werkgroep MKB

J. Bakker RB RA (voorzitter), drs. R van de Corput (vaktechnische Staf), H.C. van den Ende AA, C. Kock AA, P. Westerduin RA MSc Emita.

RJ-werkgroep NT (Nederlandse Taxonomie)

mr. drs. H.M. Evink RA (voorzitter), B.W. Smid MSc RA (voorzitter), dr. B. Kamp RA (vaktechnische staf), C. Logtenberg, S. du Mortier MSc RA, J. Nijp MSc RA, R.M. Schaap RA, mr.W.K. Smit, en P. Wiekken MSc.

RJ-klankbordgroep NT (Nederlandse Taxonomie)

drs. H.F.H. van de Meerendonk RA, drs. M. W. Noordzij, drs. G.M. van Santen RA, R.A.H. Smittenberg.

RJ-werkgroep Onderwijs

drs. H. Visser RA (voorzitter), drs. A.A.J. Vogels RA (secretaris), mevr. drs. C.L. Suurland RA (vaktechnische staf), mevr. I.G.C. de Graaf-Oudhuis RA, B.K. van Zanen, drs. P.J.J. Vos RA, M.J.M. Beelen RA, H.A.J. Kuppens, drs. N.J. van Zuylen, drs. R.M. Goedhart, R. van Brakel, M.A. Brandhorst RA, I. Wetters RA en mevr. drs. N.D. van Schie RA (waarnemer).

RJ-expertgroep Opbrengstverantwoording (IFRS 15)

R. de Feijter RA, drs. J. Kool, drs. D. Manschot RA (voorzitter), drs. H.W. Opentij RA, prof.dr. M. Pronk, mevr. drs. I. van Sloun RA (vaktechnische staf).

RJ-werkgroep Pensioenfondsen

W. Teeuwissen RA (voorzitter), mevr. drs. E.J. Appel RA (secretaris), J.F.G. Tuithof RA MSc (vaktechnische staf), drs. M. van Luijk RA, O.H.E. Lahaye RA, mr. G. Metske, en mevr. drs. J.A. van Muijlwijk-Duijzer.

RJ-werkgroep Pensioenen

drs. G.M. van Santen RA (voorzitter), dr. B. Kamp RA (vaktechnische staf), drs. C.A. Arnold RA, drs. G.W.H. Ewalts RA RC, prof. dr. R.L. ter Hoeven RA, C.J.M. Kimenai RA, mr. drs. J. Kool, drs. A. Laning RA RC, drs. M.W. Lohman AAG, drs. H.F.H. van den Meerendonk RA en drs. M.W. Noordzij.

RJ-werkgroep Toegelaten Instellingen Volkshuisvesting

R.A.H. Smittenberg (voorzitter), M.G. Winkelman RA (secretaris), mevr. drs. C.L. Suurland RA (vaktechnische staf), dr. dr. D.W. Colon MSc MOMC EMA MBA LL.M MFC CISA CRISC, drs. S.C.J.M. Frissen RA, mevr. drs. M.P.C. Glorie RA, drs. J.P. Haket RA, J.J. Herst RA, drs. P. Minke, drs. R.H.A. van Moll RA, J.H. Oosterhoff RA, A.C. Pureveen RA, drs. P.J.M. de Schrijver RA, mevr. A. Sieverink MSRE, drs. W.J.C.A. Weijers RA en J.A.G. Weiman RA.

RJ-werkgroep Zorginstellingen

Dr. ir. F.F.J.M. Schaepkens EMFC RC (voorzitter), drs. A.J. Ruiter RA (secretaris), mevr. drs. C.L. Suurland RA (vaktechnische Staf), drs. E.H. Alfing RA, drs R. Buiteman RA, drs S.J Duiverman RA, J.C.S.E. Hendrikx RA, drs. I.W. Komrij RA, drs. P.J. Vergroesen RA, mevr. M. Vermeij RA, drs. J.A. Walhout RA, mevr. mr. A.P.A.M. Walraven.